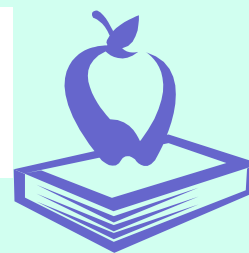

«КӨЗГЕ» «ЧӨЗГЕ»

СЕНТЯБРЬ,
2018нче ел

ҮЗЕҢ НИДИ, КӨЗГЕҢ

Исәнме, сөекле мәктәп! Көттеңме безне? Шундый түземсезлек белән,көттек без

Менә кояшлы 1нче сентябрь иртәсе безне кабат бергә жыйды. Бүген мәктәпләрдә һәр бала көтеп алган, кызыклы вакыйгаларга бай булган яңа уку елы башлана. Күңелләрдә-сөөнеч, йөзләрдә-шатлык. Жәйнең үтеп китүе

бераз моңсу булса да, бүген без моңаймыйбыз. Чөнки бүген зур бәйрәм- Белем бәйрәме. 1 нче сыйныфка килүчеләр бу көнне аеруча зур түземсезлек белән көтеп алдылар. Аларны гомерләрендәге беренче кыңгырау бәйрәмнәре белән котлыйбыз! Мәктәп еллары алар өчен кызыклы, мавыктыргыч, файдалы үтсәннәр иде. Мәктәп, үзенең тарих битләренә тагын бер елын өстәп, янәдән үзенең тормышын башлап жиберде. Барлык укучылар да, укытучылар да исән-сау жыелганнар, алга таба эшлисе дә эшлисе...

**Хәтерлим мин әле бүгенгедәй
Сентябрьнең 1 е житкәнен.
Хәтерлим мин әле бүгенгедәй
Укытучы
апам
көткәнен.**

2017-2018 нче елда уку нәтижәләре буенча мәктәбебез 2 нче урынны яулады. . Быел мәктәбебездә имтиханнарны зур балларга бирдерткән ,уңышка ирешкән укытучыларыбыз байтак булды. Менә алар:

Сафиуллин Халим Салих улы,, Сөләйманова Раилә Заһит кызы, Ситдикова Клара Касыймовна, Фахреева Гөлфия Якуп кызы, Абрахманов Рәис Азат улы, Тарасова Снежанна Анатольевна һ.б

Хөрмәтле укучылар, укытучылар! Сез яраткан йорт бүген тагын сагынып сезне каршы ала. Сезне – Белем көне – Беренче кыңгырау бәйрәме белән котлыйбыз! Укучылар, белем дигән могжизалы ил ишекләрен сезгә киң итеп ачсын. Сау-сәламәт, исән-имин булып, яңадан-яңа үрләргә ирешеп укып, укытып йөрүгезне тели ул. Бу бәйрәм, яңа уку елы күңелегездә матур хатирә булып уелсын, шатлык-куанычларга, матур билгеләргә бай булсын ул!

Бу санда:

Белем бәйрәме	1
«Тынычлык» сыйныф сагаты-ләре	2
Бу бик кызыклы	3
Мәктәп тормышы	4 5
Л.Н.Толстой безнең күңелләрдә	6
Хезмәт төбе - хөрмәт	7
Котлыйбыз	8

«Тынычлык» мәктәптә беренче сыйныф сәгатъләре

Яңа 2018-2019нче уку елы башлануын хәбәр итеп яңгыраган кыңгырау укучыларны классларга дәште. Чыгарылыш сыйныф укучылары быел беренче тапкыр мәктәп бусагасын атлап кергән 4сабийны беренче укутучылары Гирфанова Ралия Наил кызы канаты астында үз классларына озатты. Алар:

1. Закирова Динара Ленар кызы
2. Менгазова Әминә Рәстәм кызы
3. Маняпов Ильнар Тәлгат улы

4. Халиуллин Илфат Илнур улы.

Яңа уку елының беренче тәрбия сәгате тынычлык темасына багышланды. Беслан шәһәрндә булган фажигале хәлләр турында укучылар таныштылар. Агымдагы елда мәктәптә 83 бала парта артына утырды. Беренче класста 3 бала укыса, тугызынчыда – 9, ә унберләр унау. Мәнә шулай, тагын бер уку елына аяк бастык. Сау-исән булып барчабызга да аның төмамлануын да күрергә язсын иде .

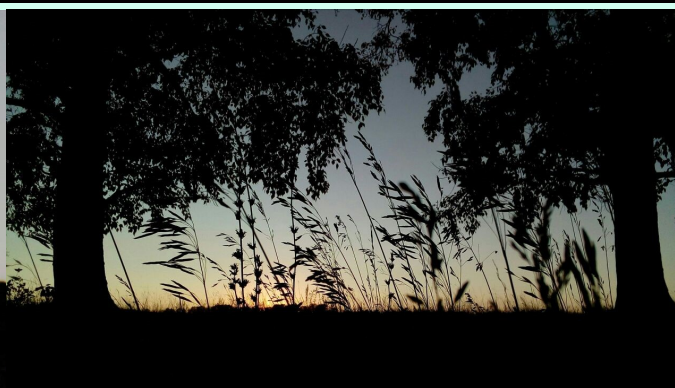
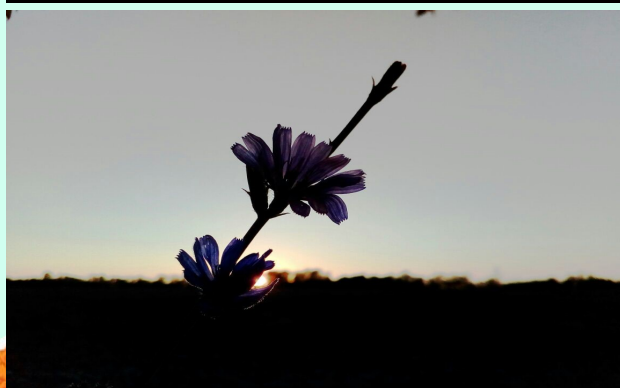
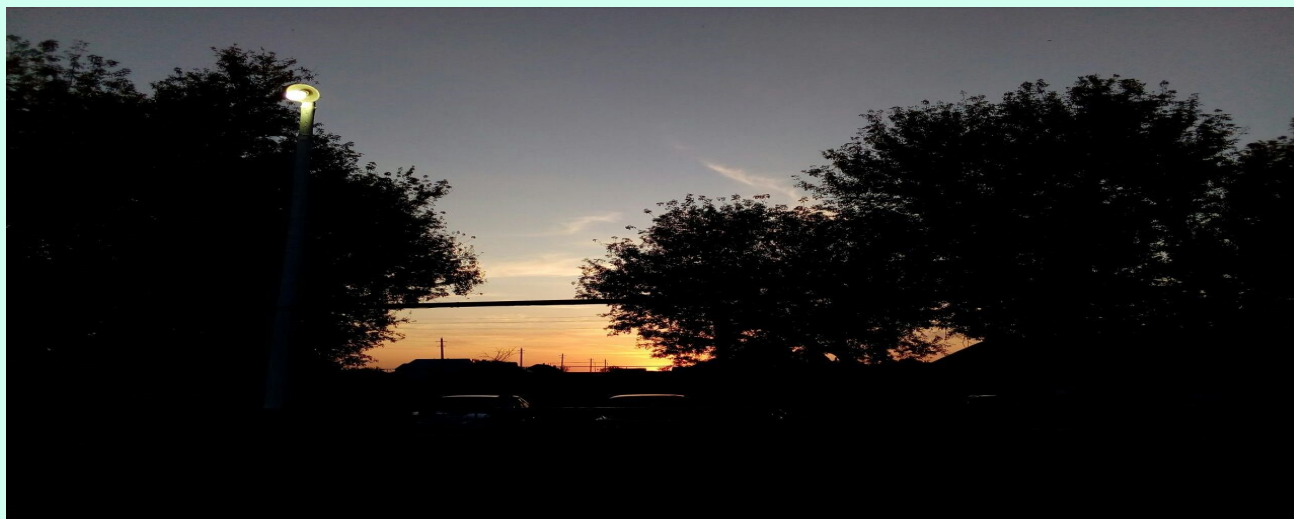
Бу бик кызыклы!

Өйрэтэлэр мәктәпләрдә, мәктәпләрдә..

Инде бу саныбыз мәктәп темасына багышлангач, берәз мәктәп турындагы кайбер мәгълүматлар белән дә танышып китик. Безнең өчен 1 сентябрь уку башланган көн булып саналса да, кайбер илләрдә ул бөтенләй башка дата. Мәсәлән, Испаниядә мәктәп бусагалары кырлардан уңыш жыелып беткәч кенә ачыла, ә Дания укучылары август урталарыннан ук укый башлыйлар икән. Ә менә Япониядә укуны бик күңелле итеп кабул итәләр һәм уку да аларда 1 апрельдә башлана. Иң борынгы уку йорты – Фес шәһәрндә урнашкан Карауин мөселман университеты икән. Бу университет б.э.к. 859 елда ачылган булган. Иң күп укучыны үзенә туплаган мәктәп Һиндстанда. Анда 28000 укучы белем ала. Иң кыйммәтле мәктәп —Халыкара яшь туташлар һәм эфәндәләр мәктәбе. Бу мәктәптә уку аена 77,5 мең доллар, ягъни 2 500 000 сум тирәсе тора. Чыгарылыш укучыларының иң зур очрашуы Алманиядә була. Анда 2 500 кеше килә. Америка яшүсмере уку өчен якынча 12 000 сәгать сарыф итсә, телевизор карауга аның 14 000 тирәсе сәгать эрәм ителә. Безнең илдә иң югары билге —”5”ле, ә иң түбәнә —”1”ле саналса, Чехиядә киресенчә икән. Аларда —”1”ле алу бик сөенечле хәл. Ә инде ашханәгә килсәк, статистика буенча малайлар ашханә өчен акчаны кызларга караганда 3 тапкыр күбрәк тоталар икән. Безнең мәктәптә дә шулай түгелме икән?

Укучылар ижаты

МӘКТӘП ТОРМЫШЫ. ФАЙДАЛЫ ОЧРАШУЛАР

7 сентябрь көне мәктәбебезгә Нурлаттан яшыүсмерләр арасында тәртипсезлек очраklarын кисәтү инспекторы Чайкина Н.В. һәм Чулпан авылы участогынын янғын сүндерү житөкчесе Тямаев Х.Х.ата – аналар белән очрашуга килгән иделәр. Алар куркынычсызлык кагыйдәләрен ата-аналарга сөйләделәр .

Балаларны саклайк!

Балаларның иминлеген саклау айлыгы кысаларында, 8 сентябрь көнне сыйныфларда ачык класс сәгатьләре булып узды. Укытучлар балаларга төрле экстемаль ситуацияләрдә үз-үзеңне тоту очраklarын аңлаттылар, беренче ярдәм күрсәтә белергә кирәклегенә төшендерделәр.

Спорт хәбәрләре.

18 сентябрь көнне Фома урта мәктәбендә куст фини футболы булып утте. 5 авыл Чулпан, Бикуле, Елаур, Якушка, Биләр Куле мәктәпләреннән командалар көч сынаштылар. 6 авыл арасындагы егетләрдән иң көчлеләре Фома урта мәктәбе егетләре булып чыктылар. Алар 1 урынны яуладылар.,

МӘКТӘП ТОРМЫШЫ.

15 сентябрь көнне, Нурлатта актив рәвештә Бөтенроссия күләмендә үткәрелгән “Татарстан Кроссы” булып үттә. Аэропорт территориясенә спортны яратучы укучылар, укытучылар, житәкчеләр ветераннар жыелган иделәр. Матур жылы көзгә һава торышы катнашучыларның күңелләрен күтәрде. Безнең мәктәптән мәктәбебез директоры Х.С.Сафиуллин һәм профсоюз председателе Р.Н.Садртдинова физик тәрбия укытучысы А.К.Замалеев 10 укучы белән катнаштылар. Гирфанов Инсаф 3 км йөгереп 1 урынны яулады һәм район грамотасы, кыйммәтле бүләк белән бүләкләнде. Афәрин Инсаф.

Аглетдинова Гөлләр.

УҢЫШ ӨСТЕНӘ УҢЫШ.

Мәктәбебездә бик уңган, эшчән, һәрнәрсәне дә булдыра тоган укучылар укый. Яшәү чыганагы - газ! - дигән конкурста мәктәбебезнең ике укучысы катнашты. Гирфанов Инсаф инша язып республика күләмендә 3 урынны яулады. Житәкчесе Гирфанова Ралия Наил кызы. Ә инде Хисматова Зәринә шул конкурста әкият ижат итеп 2 урынны яулады. Житәкчесе Аглиуллина Гөлүсә Дамир кызы. Аларны чын күңелдән котлыйбыз, алдагы елларда да шулай безне конкурслар белән шатландырып торсыннар.

Гайнуллина Алия.

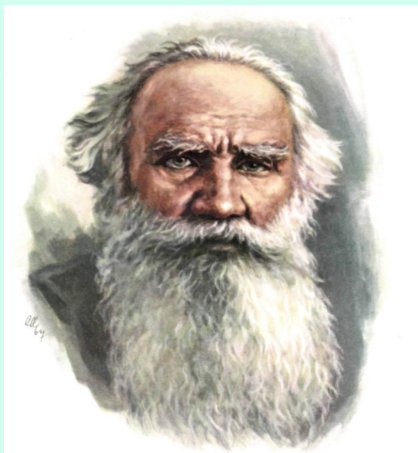

ПРОФСОЮЗ ДӘРЕСЛӘРЕ

27 сентябрдә Фома урта мәктәбендә 10-11 сыйныф укучылары өчен Профсоюз дәресләре булып үттә. Югары сыйныф укучыларына профсоюз хәрәкәте үсеше турында профсоюз председателе Садртдинова Рузилә Нурислам кызы сөйләде. Дәрес яна технологияләр, күргәзмә материаллар, уеннар, проект эшчәнлекләрен кулланып үткәрелде. Укучылар үзләренә килчәккә бик кызыклы информациялар тупладылар.

Л.Н. ТОЛСТОЙ БЕЗНЕҢ КҮҢЦЕЛЛӘРДӘ

Татарстан Республикасы президенты Рәстәм Миниханов 2018 елда Толстой елы дип указга кул куйды һәм игълан итте. Танылган бөөк рус шагыйре, Севастополь обаронасында катнашкан, язучыга 190 яшь тулды.

10 сентябрьдә Фома урта мәктәбндә Толстойның 190 яшьлегенә багышланган класс сәгатьләре, мероприятиелар үткәрелде. Балаларның жанына үтеп керерлек хисләр калдырырлык Толстой тормышы һәм ижаты турында презентацияләр күрсәтелде, викториналар үткәрелде, уеннар уйнатылды. “Детство” һәм “Для

детей” әсәрләреннән өзекләр укылды.

10-11 сыйныф укучылары язучы турында кызыклы мәгълүматлар сөйләделәр.

Рус теле кабинетында Толстой елына күргәзмә материаллар куелды. Күргәзмә материаллардан укучылар аның ижаты, әсәрләре белән таныштылар. Шулай ук 10-11 сыйныф укучылары “Кем күбрәк укый, шул куп белә” дип аталган әдәби конкурс үткәрделәр. Соңыннан укучылар сорауларга җавап бирделәр. “Детектив”, “Шивровка” конкурслары үткәрделәр. Кроссвордлар чиштеләр.

Хезмэт төбө - хөрмэт.

Хезмэтнең тире ачы
булса да, жимеше
татлы

Мул уңыш

Мәктәп яны тәҗрибә участогында иртә
яздан бирле эш гөрләде. Нәркөмнең уртак
тырышлыгы белән бик мул уңыш жыеп
алуга ирештек.

Менә алтын көз җитте. Бакчада төрлө- төрлө
яшелчәләр өлгерде: кишере, чөгендере, бәрәңгесе
һәм башка җиләк-жимеше дисеңме – барысы да.
Иренмичә вакытында жыеп ал гына. Ә бәрәңгеләрне,
чөгендерне, кишерне алганнан соң, кышкыга дип, без
базга салабыз. Аннары бакчаны яфрактардан
чистартып, казып, ашламалар сибеп калдырабыз.
Икенче елга да без анда яшелчә утыртачакбыз.
«Нәрсә өчен кирәк соң ул яшелчәләр?» дигән сорау
туа миндә. Әлбәттә, безнең организм өчен файдалы
витаминнар алар. Суган һәм шалкан салкын тиюдән
саклы. Чөгендер кан өчен әйбәт. Менә шундый

файдалы яшелчәләрне үзөбез өчен карап, кадерлөп
үстерергә кирәк тә инде. Чыннан да, менә нинди ел
фасылы ул көз. Бөтен муллыгы, матурлыгы белән
үзенә җәлеп итә. Табигатьне сары төскә күмә,
агачлардан яфрактар коела. Юкка гына көзне алтын,
димиләр. Көз көне көннәр кыскара, төннәр озына.
Салкын җил исә, көннәр тиз караңгылана. Көз
житкәннен сиздереп, яңгырлар ява башлый. Кошлар,
төркөм-төркөм булып, моңсу гына сабуллашып,
җылы яктарга очып китәләр. Ә шулай да көз бик
матур, күңелле, мул табынлы вакыт ул.

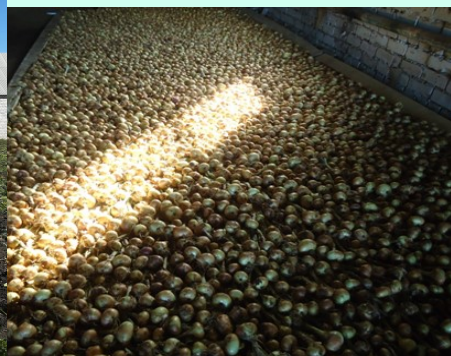
Абдрахманова Рәзилә

Көмгә ничектер, минем үземә көз көне бакчада
эшләү бик ошый. Ни өчен дигәндә, көзгә муллыкны
жыеп алу - нинди зур куаныч. Кишер түтәлен казып,
рәтләргә салабыз да, сабакларын кисеп, чиләкләргә
тутырабыз. Кайберәүләр аларны ашханә подвогына
кертә. Кәбестә күчәннәрен зурлар урнаштыра.
Бөргәләшеп жир кишәрлеген чүплөрдән

арындырабыз.

Мәктәп бакчасында үскән яшелчәләрдән пешкән
ашны ашау, салатлар белән сыйлану укучыларга бик
ошый. Хезмәтә барның ашы да бар, - дип,
борынгылар бик дәрәс әйткәннәр.

Таһирова Гайшә.

КОТЛЫЙБЫЗ!

Халиуллин Илфат Абдрахманов
Рифат, Вәлиуллина Әнисә, Хи-
смамова Зәринә, Никулин Тимур,
Закирова Гәлинә, Ибраһимов
Зөлфәт, Кәбирова Дилбәр, Хисма-
тов Рәсим, Хайбуллина Алсу, За-
малеев Алмаз

Сезгә гомернең иң озынын,
бәхетнең иң зурысын, шатлыклар-
ның иң олысын юллайбыз. Якты
ал таңнар, зәңгәр күкләр сезнең
күнелеңне һәрчак яктыртсын,
балкытып торсын. Таң жил-
ләренең назлысы, жан ты-
нычлыгы, чиксез бәхетләр,
укуыгызда зурдан-зур уңышлар,
яхшы күтәрәнке кәеф юлдаш
булсын сезгә. Бөтен көчегезне
укуга биреп ихлас ягымлы
булып калыгыз. күңелен
яуладың. Һәрвакытта да шулай

шат, көләч йөзле, изге
күңелле булып кал. Алга
таба да шатлыкта, куаныч-
та, бәхеттә яшәргә язсын
сиңа Зур уңышлар, яхшы
күтәрәнке кәеф юлдаш бул-
сын сезгә. Шат, көләч
йөзле, изге күңелле булып
калыгыз. Алга таба да шат-
лыкта, куанычта, бәхеттә
яшәргә язсын

Озын булсын гомерегез,

Тыныч булсын күңелегез.

Бәхет чышмәләрәгез мул
аксын,

Зур шатлыклар белән таң
атсын.

«Көзгә» Директор: Сафиуллин Хәлим Салихович «Фома урта гомуми белем мәктәбе» тарафыннан гамәлгә келде. (423012 Нурлат районы Фома авылы Мәктәп урамы, 18) Газета уку вакытларында айга бер тапкыр чыга.

Тиражы чикләнмәгән Баш мөхәррир: Садртдинова Рузилә Нурисламовна Урынбасары: Гумерова Ләйсән

Дизайнер: Заприпова Зилә Корректор: Сафиуллина Резидә Дамировна. Редколлегия: Галимов Инсаф

Хисматов Рәсим, Галиуллин Илнар, Кабирова Дилбәр, Ибрагимов өлфәт